B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava

Koolitaja	Laki Autokool OÜ
Õppekava nimetus	B-kategooria mootorsõiduki juhi ettevalmistamise õppekava
Õppeviis	kontaktõpe, e-õpe, iseseisev õpe
Koolituse liik	kursus
Liiklusteooria õppemaht	vähemalt 28 akadeemilist tundi
Sõiduõppe maht	vähemalt 30 sõidutundi
Õppetöö keeled	eesti, vene
Kontrollivorm	eksam, vahetest
Hindamiskriteeriumid	Koolitus lõpeb teooria- ja sõidueksamiga. Teooriaeksami temaatika vastab MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 2 toodud temaatikale. Eksam korraldatakse testide vormis. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam koosneb 40 ühe õige vastusega küsimusest, millest 10 küsimust käsitlevad liiklusohutust. Eksam arvatakse sooritatuks, kui õigete vastuste arv on vähemalt 35, kusjuures liiklusohutusteemalistes küsimustes ei tohi olla üle ühe vea. Eksam kestab kuni 30 minutit. E-õppevormi kasutavatel õppuritel on iga teema või iga teemade ploki lõpus ette nähtud kohustuslikud vahetestid, mille eesmärk on kontrollida vajalike õpiväljundite saavutamist. Teooriaeksamile lubatakse õppurit pärast vahetestide edukat sooritamist. Sõidueksamile lubatakse õppurit pärast teooriaeksami edukat sooritamist. Sõidueksam kestab vähemalt 75 minutit. Selle käigus kontrollitakse eksamineeritava oskust sõidukit iseseisvalt, ohutult, säästlikult ja sujuvalt juhtida erineva liiklustihedusega asula- ja asulavälistel teedel. Eksamil võidakse kontrollida ka MKMi määruse nr 50 „Mootorsõidukijuhi eksamineerimise, talle juhtimisõiguse andmise kord ja juhiloa vormid ning nõuded eksamisõidukitele“ lisas 4 toodud harjutuste sooritamist. Sel juhul antakse iga harjutuse sooritamiseks kuni kaks katset ja kasutatakse nimetatud lisas toodud hindamiskriteeriumeid. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud. Eksam arvatakse sooritatuks, kui eksamineeritava sõiduoskused on piisavad, et juhtida sõidukit kindlalt, ohutult ja iseseisvalt. Eksam lõpeb enneaegu, kui eksamineeritav tekitab liiklusohtliku olukorra või ei suuda sooritada harjutust kahe katsega.
Eesmärgid	Koolituse eesmärk on anda tulevasele sõidukijuhile teadmised, oskused ja hoiakud liikluses käitumiseks kooskõlas B-kategooria mootorsõiduki juhile kehtestatud kvalifikatsiooninõuetega. Koolituse eesmärk on samuti luua eeldused juhi vastutustundliku liikluskäitumise ning ohutu, iseseisva, teisi liiklejaid arvestava ja keskkonda säästva käitumise kujunemiseks.
Sisu	Õppeained on toodud allpool. Seos MKMi määrusega nr 60 on näidatud lisas 1.
Õpiväljundid	Õpiväljundid on esitatud allpool.

Õppetöö korralduslikud alused	Koolitus vastab liiklusseaduse, MKMi määruse nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“ ning MKMi määruse nr 54 „Nõuded mootorsõidukijuhi koolitaja õppevahenditele, õppeväljakutele ja õppesõidukitele“ nõuetele. Koolituse lõpetanu saab koolituskursuse tunnistuse. Juhi esmaõpe jaguneb alg- ja lõppastme õppeks. Algastme õpe lõpeb riiklike eksamite sooritamisega Transpordiametis ja esmase juhiloa saamisega. Lõppastme õppe pikkus on 23 kuud, mille käigus täiendab esmase juhiloa omanik oma oskusi liikluses iseseisvalt ning läbib lõppastme koolituse. Nii alg- kui ka lõppastmes toimub juhi ettevalmistamine liiklusteooriaõppe ja õppesõitude vormis. Liiklusteooriaõppe aineid läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Teoorialoenguid korraldatakse nõuetekohases õppeklassis. Ühe teooriatunni pikkus on 45 minutit. Õppevormiks on auditoorne õppevorm, iseseisev töö ja praktikum. Praktikumi vormis toimub õppeaine „Libedasõidu riskivältimise praktikum“ ning võimaluse korral õppeaine „Pimeda ajal sõiduki juhtimine“. Algastme õppes antakse iga loengu lõpus iseseisev töö. Selle eesmärk on materjali süvendatud õppimine ja loengus saadud teadmiste kinnistamine. Iseseisva töö osakaal on individuaalne. Auditoorse õppevormi asemel võidakse õppuri soovil kasutada elektroonilist õppevormi. Sel juhul toimub auditoorses vormis kuus õppetundi, kus käsitletakse MKMi määruse 60 lisas 6 sätestatud temaatikat. Elektroonilise õppevormi kasutamisel on auditoorse õppetöö osakaal vähemalt 21%. Õppesõitude minimaalne maht on 30 sõidutundi, tegelik maht on individuaalne. Õppesõitu korraldatakse nõuetekohase õppesõidukiga. Ühe sõidutunni pikkus on 45 minutit. Iga õppesõidu lõpus märgib õpetaja õpingukaardile õppesõidutundide arvu ja hinnangu õpilase oskuste kohta. Hindamissüsteem: sooritatud/mittesooritatud (+/-). Õppesõitude teemad läbitakse üldjuhul õppekavas toodud järjestuses. Linnaliiklusesse lubatakse õppurit pärast õppeaine „Sõiduki käsitsemine“ läbimist. Õppeaine „Sõit individuaalprogrammi järgi“ läbimine ei ole kohustuslik. Sõiduõppe aine „Pimeda ajal sõiduki juhtimine“ toimub kas simulaatoril või tavalise sõidutunni vormis. Viimasel juhul toimub sõidutund pimeda ajal ning sõidetakse enamasti valgustamata asulavälistel teedel. Sõiduõppe ained „Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine“ ja „Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine“ toimuvad selleks ettenähtud libedasõidu õppeväljakul. Sõiduõppe raames tehakse võimaluse korral koostööd juhendajaga, kellega õpilane läbib sõidupraktikat. Sel juhul koostatakse koos juhendajaga individuaalne sõidupraktika plaan, mille eesmärk on kinnistada sõiduõppe käigus omandatud sõiduoskusi. Jätkuõppe kaudu valmistatakse ette juhtimisõiguse taotlejaid, kes ei ole riiklikku sõidueksamit kolme korraga sooritanud. Selle eesmärk on juhi süvendatud ettevalmistamine, et tagada vajalike teadmiste ja oskuste omandamine. Juhi jätkuõpe toimub üldjuhul õppesõidu vormis, selle sisu määrab sõiduõpetaja, lähtudes sõidueksami mittesooritamise põhjustest. Jätkuõppe minimaalne maht on kaks sõidutundi.

Mootorsõidukijuhi õpetajale esitatavad nõuded	Mootorsõidukijuhi õpetaja peab vastama järgmistele nõuetele: 1. olema vähemalt 21-aastane; 2. vastama kvalifikatsiooniraamistiku 6. tasemele esitatud nõuetele kutseseaduse tähenduses; 3. omama kehtivat õpetatava kategooria mootorsõiduki juhtimisõigust vähemalt kolm aastat, välja arvatud AM-kategooria mootorsõiduki juhi õpetaja, kellel peab olema A-kategooria mootorsõiduki juhtimisõigus; 4. vastama mootorsõidukijuhi õpetaja kvalifikatsiooninõuetele; 5. ei tohi olla kehtivaid karistusi mootorsõiduki joobeseisundis või alkoholi piirmäära ületavas seisundis juhtimise eest ega liiklusnõuete sellise rikkumise eest, mille eest käesolev seadus näeb ette mootorsõiduki juhtimisõiguse äravõtmise või mille eest juhtimisõigus on ära võetud, arvestades karistusregistri seaduse §-s 24 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu; 6. ei tohi olla karistatud tahtlikult sooritatud kuriteo eest, arvestades karistusregistri seaduse §-s 24 nimetatud karistusandmete kustutamise tähtaegu.
Õppekeskkonna kirjeldus	Teoreetiline osa viiakse läbi koolituse läbiviimiseks sobivas õpperuumis, õppeplatsil või osaliselt Liikluslab e-õppe keskkonnas. Sõiduõpe viiakse läbi õppesõidukitega õppesõiduväljakul ja tänavaliikluses. E-õppekeskkonnas saab iseseisvalt õppida teooria teemasid, lugeda teemakohaseid lisamaterjale ja lahendada teooria teste. Samuti saad E-õppekeskkonnas ülevaate oma õpingutest, raha laekumistest ja läbitud sõidutundidest. Liikluslab (e-õppekeskkond) on, B-kategooria õpilastele õppeperioodil kasutamiseks. E-õppekeskkonna ligipääsuks saab iga õpilane individuaalse kasutajatunnuse ja parooli, mida ei ole lubatud edasi anda kolmandatele isikutele.
Õppematerjalide loend	„Liiklusreeglid lihtsas keeles“ (J. Ess, 2019); „Nutikad testid“ (Liikluslab, 2019)
Õppekavarühm	Transporditeenused
Õpingute alustamise tingimused	Vastavalt liiklusseadusele ja MKMi määrusele nr 60 „Mootorsõidukijuhi ettevalmistamise tingimused ja kord ning mootorsõidukijuhi ettevalmistamise õppekavad“.
Kinnitatud	Õppekava on kinnitatud 01.09.2026.

Teooria- ja sõiduõppe ained ning õppemahud

Esmaõppe algaste			
Teooriaõpe		**Sõiduõpe**	
Õppeaine	**Õppetunde**	**Õppeaine**	**Sõidutunde**
1. Sissejuhatus autokooli kursusesse		1. Juhi tööasend ja turvavarustus	
2. Liiklus kui süsteem		2. Sõiduki käsitsemine	
3. Liiklejad		3. Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel	
4. Sõit teel		4. Peatumine ja parkimine	
5. Lõikumiste läbimine		5. Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides	
6. Peatumine ja parkimine		6. Sõit asulavälisel teel	
7. Eriline liikluskord		7. Möödasõit, möödumine ja ümberpõige	
8. Möödasõit ja möödumine		8. Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal	
9. Erilised olukorrad		9. Keskkonda säästev sõiduki juhtimine	
10. Liiklusohutus		10. Õppesõit individuaalprogrammi järgi	
11. Inimene sõidukijuhina			
12. Sõiduk			
13. Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	2	11. Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine	1
14. Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1	12. Pimeda ajal sõiduki juhtimine	1

TE. Liiklusteooria eksam	30 minutit	SE. Sõidueksam	vähemalt 75 minutit
Kokku esmaõppe algastmes vähemalt	**28 õppetundi**	**Kokku esmaõppe algastmes vähemalt**	**30 sõidutundi**

Jätkuõpe			
Teooriaõpe		**Sõiduõpe**	
Teema	**Õppetunde**	**Teema**	**Sõidutunde**
JÕ. Jätkuõpe	Vajaduse korral (õppemaht määratakse individuaalselt)	JÕ. Jätkuõpe	2
		Kokku jätkuõppes vähemalt	**2**

Lõppastme koolitus			
Teooriaõpe		**Sõiduõpe**	
Teema	**Õppetunde**	**Teema**	**Sõidutunde**
LT1. Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes	3	LS1. Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine	1
LT2. Libedasõidu riskivältimise praktikum	1	LS2. Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine	1
Kokku lõppastme koolituses	**4**	**Kokku lõppastme koolituses**	**2**

Õpiväljundid

ESMAÕPPE ALGASTME ÕPIVÄLJUNDID

1.1. Teooriaõpe

1.1.1 Sissejuhatus autokooli kursusesse

Pärast koolitust õpilane:

· teab juhiloa saamise tingimusi ja korda;
· teab õppetöö korraldust;
· teab õppetööd reguleerivaid õigusakte ja dokumente;
· on omaks võtnud juhi ettevalmistamise määruses seatud juhi koolituse eesmärgid;
· on valmis vastutama oma õppimise eest;
· on koostanud individuaalse õppeplaani;
· teab, kuidas koolitaja iseseisvat õppimist toetab ja kellelt vajaduse korral abi saab.

1.1.2 Liiklus kui süsteem

Pärast koolitust õpilane:

· teab liiklussüsteemi erinevate osadega seotud terminoloogiat;
· teab liikluskorraldusega seotud põhimõtteid ja liikluskorraldusvahendite tähendusi;
· mõistab liiklust kui süsteemi ja enda rolli selle süsteemi osana;
· teab liikluse positiivset ja negatiivset mõju inimese elule ja tervisele;
· teab sõitjate- ja veoseveo ja turvavarustuse kasutamise nõudeid;
· teab sõidukist väljumisel ja sellesse sisenemisel vajalikke ettevaatusabinõusid;
· teab keskkonnaga seotud nõudeid sõiduki kasutamisel.

1.1.3 Liiklejad

Pärast koolitust õpilane:

· teab juhi üldkohustusi ja üldiseid teeandmiskohustusi;
· teab märguandeid ja nende kasutamisega seotud reegleid;
· teab mootorsõiduki tulede kasutamise reegleid;
· teab kergliikleja ja kergsõiduki juhi liiklusreegleid.

1.1.4 Sõit teel

Pärast koolitust õpilane:

· teab piki- ja külgvahe ning sõidukiiruse valikuga seotud reegleid;
· teab, kuidas sõitu ohutult alustada;
· teab tee erinevaid osi ja nende otstarvet;
· teab sõiduki asukoha valikuga seotud reegleid;
· teab, kuidas valida asukohta teel riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil;
· teab, kuidas vahetada sõidurada ja sõidukirida;
· teab tagurdamisega seotud reegleid.

1.1.5 Lõikumiste läbimine

Pärast koolitust õpilane:

· teab manööverdamisega seotud reegleid;
· oskab rakendada probleemülesannete lahendamisel teede ristumis- ja lõikumisaladel ja teega külgnevatel aladel ning raudteeülesõidukohtadel sõidujärjekorra määramisega seotud liiklusreegleid;
· teab ülekäiguraja ja ülekäigukoha ületamisega seotud reegleid;

· omab ülevaadet teede lõikumisalade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud riskidest ja nende vältimise võimalustest;
· on motiveeritud teede lõikumisalade ja teega külgnevate alade ning raudteeülesõidukoha ületamisega seotud võimalikke ohte vältima.

1.1.6 Peatumine ja parkimine
Pärast koolitust õpilane:

· teab ja oskab probleemülesandeid lahendades kasutada parkimise ja peatumise ning hädapeatamisega seotud liiklusreegleid;
· teab, kuidas parklas ja parkimismajas ohutult ja teisi liiklejaid arvestavalt käituda;
· on motiveeritud peatumise ja parkimise ning hädapeatamisega seotud reegleid järgima; · teab, kuidas väljaspool asulat peatuda ja parkida;
· teab tasulise parkimisega ja puudega inimese parkimiskaardiga seotud reegleid.

1.1.7 Eriline liikluskord
Pärast koolitust õpilane:

· teab õuealal kehtivaid reegleid;
· teab asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud reegleid;
· teab jääteel kehtivaid reegleid;
· omab ülevaadet asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis sõiduki juhtimisega seotud riskidest ning nende vältimise võimalustest;
· on motiveeritud järgima asulavälisel teel ja kiirteel sõidukit juhtides sõidukiirusele kehtestatud piiranguid ning hoidma ohutut piki- ja külgvahet.

1.1.8 Möödasõit ja möödumine
Pärast koolitust õpilane:

· teab ohutuks möödasõiduks vajalikke eeldusi;
· teab, kuidas ohutult mööda sõita, mööduda ja ümber põigata;
· teab, kuidas käituda möödasõidetava rollis;
· teab eritalituse sõidukist möödasõidu, möödumise ja ümberpõikega seotud reegleid;
· on motiveeritud kaaluma möödasõidu vajadust ohutuse tagamise eesmärgil.

1.1.9 Erilised olukorrad
Pärast koolitust õpilane:

· teab mootorsõiduki pukseerimise ja hädapeatamisega seotud reegleid;
· teab, kuidas liiklusõnnetuse korral õigesti käituda;
· teab liiklusõnnetuse korral vale käitumise tagajärgi;
· teab politseiniku peatumismärguannetega seotud reegleid.

1.1.10 Liiklusohutus
Pärast koolitust õpilane:

· mõistab, et peamised ohutu liiklemise põhimõtted on õigete tähelepanekute tegemine, oludele vastava sõidukiiruse valik, õigeaegsed ja piisavad märguanded, ohutu piki- ja külgvahe hoidmine, liiklusreeglitest kinnipidamine ja teiste liiklejatega arvestamine;
· on välja töötanud isiklikud ohutu liiklemise põhimõtted;
· teab sõiduki juhtimise eripära asulavälisel teel ja kiirteel võrreldes sõiduki juhtimisega asulas;
· teab, et liikluses osalevad erinevad liiklejarühmad;
· teab erinevate liiklejarühmade käitumise eripärasid;

· teab erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega (nt vähe kaitstud liiklejate, suurte sõidukite, eritalituse sõidukite jt) seotud ohtu suurendavaid tegureid;
· omab valmidust liikluses ohutuse tagamiseks arvestada eripäradega, mis on seotud erinevate liiklejarühmade ja sõidukiliikidega;
· mõistab teiste liiklejatega ja sõitjatega arvestamise tähtsust;
· on motiveeritud arvestama teiste liiklejate ja sõitjatega, eelkõige vähe kaitstud liiklejatega, ja tagama oma käitumisega nende ohutuse;
· teab, milliseid ettevalmistusi tuleks enne pikemat või lühemat sõitu teha;
· mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
· on motiveeritud sõiduga seonduvat planeerima;
· teab, et sõidu kavandamisel tuleb hinnata ja arvesse võtta tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina (nt elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, uimastid, väsimus, halb nägemine jms);
· on motiveeritud oma sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
· teab, kuidas sõiduki kasutamine keskkonnale mõjub ja kuidas seda kahjulikku mõju saab vähendada;
· oskab leida sõiduki kasutaja juhendist teavet keskkonna säästmise kohta;
· teab, kuidas jälgida kütusekulu;
· on motiveeritud sõiduki kasutamisel keskkonda säästma;
· mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis;
· teab sõidukile mõjuvate jõudude olemust ja oskab neid oma sõidus arvestada;
· teab rasketes tee- ja ilmastikuoludes sõiduki juhtimisega seotud ohte ning kuidas neid ohte on oma käitumisega võimalik vältida.

1.1.11 Liikluspsühholoogia

Pärast koolitust õpilane:

· teab inimeste erineva liikluskäitumise põhjuseid;
· teab, kuidas sõidu motiivid, sõiduteekonna ja aja planeerimine, sotsiaalne surve, juhi seisund ja teadlikkus enda juhtimisvõimest (sealhulgas liigne enesekindlus, oma võimekuse tõestamise soov) mõjutavad juhi käitumist;
· teab enda isiksuseomadustest, hoiakutest ja elustiilist tulenevaid võimalikke riske liikluskäitumisele;
· on enda jaoks välja töötanud strateegiad, mille abil saab vältida kahjulikke mõjusid, mis tulenevad liikluskäitumist mõjutavatest isiksuse ja tervisliku seisundiga seotud asjaoludest;
· on motiveeritud väärtustama ohutust ja keskkonnasäästlikkust elu üldistes eesmärkides ja käitumises; · teab kõrvaliste tegevuste mõju juhile ning sellest tulenevaid ohte.

1.1.12 Sõiduk

Pärast koolitust õpilane:

· mõistab sõiduki kasutaja juhendiga tutvumise olulisust;
· teab peamisi tänapäeva sõidukites kasutuses olevaid aktiivse ja passiivse turvalisuse elemente ning nende tööpõhimõtet (turvavöö kinnitamine ja istumisasendi reguleerimine, kaassõitja turvavarustuse kinnitamine, pagasi õige paigutus ja kinnitamine);
· teab turvavarustuse vale kasutamisega või mittekasutamisega seotud ohte ja on motiveeritud turvavarustust kasutama;
· teab kasutatava mootorsõiduki kohta kehtivaid tehnoseisundi nõudeid;
· teab sõiduki lisa- ja mugavusseadmete mõju liiklusohutusele ja sõiduki juhitavusele;
· teab liikluskindlustuse aluseid ja vastavaid kohustusi;
· teab mootorsõidukitel kasutatavaid tunnusmärke.

1.1.13 Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
Pärast koolitust õpilane:

· teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;

· mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab märkimisväärselt juhi võimalusi sõiduk peatada;

· mõistab erinevate tee- ja ilmastikuolude iseärasusi ning nende mõju sõiduki juhitavusele;

· omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.

1.1.14 Pimeda ajal sõiduki juhtimine
Pärast koolitust õpilane:

· teab, kuidas tulesid nähtavuse parandamiseks õigesti kasutada vastutuleva sõidukiga kohtudes, eesolevale sõidukile järele jõudes ja/või sellest mööda sõites, peatudes ja parkides ning hädapeatuse korral;

· mõistab, et pimeda ajal on nähtavus palju halvem kui valge ajal hoolimata tulede õigest kasutamisest, ning teab, et seda puudujääki saab kompenseerida sõidukiiruse vähendamisega;

· omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega;

· saab aru pimeda ajal esinevatest, eriti kergliiklust puudutavatest ohtudest.

1.2. Sõiduõpe

1.2.1 Juhi tööasend ja turvavarustus

Pärast koolitust õpilane:

· oskab teha sõiduki sõidueelset kontrolli, näiteks kasutades kasutaja juhendit;
· oskab reguleerida tööasendi ja tahavaatepeeglid juhile sobivaks;
· oskab kasutada sõiduki turvavarustust ja aidata kaassõitjatel turvavarustust kinnitada, samuti selgitada turvavarustuse kasutamise vajalikkust;
· oskab kasutada sõidukile paigaldatud lisa- ja mugavusseadmeid;
· teab juhi valest tööasendist ja turvavarustuse valest kasutamisest tulenevaid ohte; · on motiveeritud kasutama turvavarustust ja nõudma turvavarustuse kasutamist sõitjatelt.

1.2.2 Sõiduki käsitsemine

Pärast koolitust õpilane:

· oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt tasemel, mis võimaldab jätkata sõidu õppimist vähese liiklusega teel;
· teab sõiduki vale käsitsemisega seotud ohte ja mõju keskkonnale;
· omab realistlikku arusaama isiklikest sõiduki käsitsemisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
· tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki käsitsemisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
· on motiveeritud sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt käsitsema.

1.2.3 Sõiduki juhtimine vähese liiklusega teel

Pärast koolitust õpilane:

· oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt viisil, mis on vajalik sõidu õppimise alustamiseks erinevates liiklussituatsioonides;
· omab vajalikke oskusi vähese liiklusega teel liiklemiseks;
· teab vähese liiklusega teel sõiduga seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
· mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
· omab realistlikku arusaama isiklikest vähese liiklusega teel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
· tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega vähese liiklusega teel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

1.2.4 Peatumine ja parkimine

Pärast koolitust õpilane:

· oskab peatuda ja parkida teel;
· teab parkimiskohale manööverdamisega seotud riske ja oskab nendega arvestada.

1.2.5 Sõiduki juhtimine erinevates liiklussituatsioonides

Pärast koolitust õpilane:

· oskab käsitseda sõidukit ohutult ja keskkonda säästvalt;
· omab teel sõitmisel erinevates liiklussituatsioonides toimetulekuks vajalikke oskusi;
· teab erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud ohte ja oskab neid ohte oma käitumisega vältida;
· mõistab, et juhil kui suurema ohu allika valdajal tuleb võtta vastutus enda ja teiste elu ning tervise eest;
· omab realistlikku arusaama isiklikest erineva liiklusega teedel sõitmisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
· tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega erineva liiklusega teedel, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
· on võimeline kohanema liikluses toimuvate muutustega;
· on võimeline hindama olukorra tõsidust ja reageerima kohaselt;
· on võimeline liiklusoludega arvestades sõidukit juhtima vastaval teelõigul lubatud suurima sõidukiirusega.

1.2.6 Sõit asulavälisel teel

Pärast koolitust õpilane:

· oskab käsitseda sõidukit ohutult suurtel sõidukiirustel;
· oskab kasutada kiirendus- ja aeglustusradasid;
· teab maanteesõiduga seotud riske ja oskab nendega arvestada.

1.2.7 Möödasõit, möödumine ja ümberpõige

Pärast koolitust õpilane:

· oskab hinnata ohutuks möödasõiduks ja ümberpõikeks vajalike eelduste olemasolu;
· mõistab, et möödasõit ei ole kohustuslik manööver;

· oskab ohutult mööda sõita ja ümber põigata nii päri- kui ka vastassuunavööndi kaudu;
· oskab käituda möödasõidetava rollis;
· oskab peatuda ja parkida väljaspool asulat;
· omab realistlikku arusaama enda tugevatest ja nõrkadest külgedest, mis on seotud möödasõidu, möödumise, ümberpõike, peatumise ja parkimisega väljaspool asulat.

1.2.8 Sõiduki juhtimine planeeritud teekonnal

Pärast koolitust õpilane:

· oskab nii asulas kui ka väljaspool asulat sõitu planeerida ja koostatud plaani järgi sõita;

· mõistab, et sõitu planeerides on võimalik mõjutada sõidu ohutust ja säästlikkust;
· on motiveeritud sõitu riski vältimise ja keskkonna säästmise eesmärgil planeerima;
· hindab ja võtab sõiduteekonna kavandamisel arvesse tegureid, mis võivad avaldada mõju tema käitumisele juhina, näiteks elustiil, sõidu motiivid, sotsiaalne pinge, joove, väsimus, halb nägemine.

1.2.9 Keskkonda säästev sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

· oskab juhtida sõidukit keskkonda säästvalt;
· mõistab, et säästlik sõiduviis on ka ohutu sõiduviis, milles ei ole midagi keerulist;
· on motiveeritud juhtima sõidukit keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt;
· omab realistlikku arusaama isiklikest säästliku sõiduviisiga seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
· on teinud plaani, mida harjutada esmase juhiloa omamise ajal, süvendamaks oskusi sõita keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

1.2.10 Algastme libedasõidu harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

· oskab sooritada äkkpidurdust;
· mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab märkimisväärselt juhi võimalusi sõiduk peatada;
· omab realistlikku arusaama isiklikest sõiduki peatamisega seotud tugevatest ja nõrkadest külgedest;
· tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki peatamisega, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
· omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning ohutu piki- ja külgvahega.

1.2.11 Pimeda ajal sõiduki juhtimine

Pärast koolitust õpilane:

· oskab tulede õige kasutamisega parandada juhi nähtavust ja oma sõidukit teistele paremini märgatavaks teha;

· mõistab oludele vastava sõidukiiruse valiku vajadust;
· teab pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud ohte;
· oskab oma käitumisega vähendada pimeda ajal sõiduki juhtimisega seotud riske;
· tajub ja teab oma nõrku külgi, mis on seotud sõiduki juhtimisega pimeda ajal, ning oskab oma käitumises nendega arvestada.

LÕPPASTME KOOLITUSE ÕPIVÄLJUNDID

2.1 Teooriaõpe

2.1.1 Keskkonda säästev, ohutu ja teisi liiklejaid arvestav mõtteviis. Käitumine libedates teeoludes

Pärast koolitust õpilane:

· teab ohte suurendavaid tegureid liikluses;
· mõistab säästliku, ohutu ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi eeliseid;
· teab, millest sõltub tee ja ratta vaheline haardumine;
· tajub ja teab enda isikuga seotud nõrku külgi, mis mõjutavad liikluskäitumist, ning oskab oma käitumises nendega arvestada;
· on motiveeritud sõitma säästlikult, ohutult ja teiste liiklejatega arvestavalt.

2.1.2 Libedasõidu riskivältimise praktikum

Pärast koolitust õpilane:

· teab, kui palju kulub aega ja ruumi, et sõiduk peatada;
· mõistab, et väiksemgi sõidukiiruse suurendamine või vähendamine mõjutab märkimisväärselt juhi võimalusi sõiduk peatada;
· mõistab, et libedal teel on pidurdusteekond palju pikem kui kuival asfaldil;
· mõistab, et sõltuvalt ilmaoludest ja teekattest on pidurdusteekonna pikkus erinev;
· omab motivatsiooni sõita oludele vastava sõidukiirusega ning õige piki- ja külgvahega.

2.2 Sõiduõpe

2.2.1 Keskkonda säästva, riske vältiva ja teisi liiklejaid arvestava sõiduviisi süvendamine

Pärast koolitust õpilane:

· omab realistlikku arusaama isiklikest sõiduki juhtimisega seotud käitumisharjumustest;
· on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

2.2.2 Libedasõidu riskivältimise harjutuste sooritamine

Pärast koolitust õpilane:

· omab realistlikku arusaama isiklikest äkkolukorras toimetulekuks vajalikest oskustest ja võimalustest;
· oskab äkkpidurdamist;
· oskab kasutada takistusest ümberpõikamiseks vajalikke tehnikaid;
· oskab valida tee olukorra ja trajektoori järgi erinevaid pidurdamistehnikaid ning mõistab sõiduki juhitavust pidurdusprotsessi vältel;
· mõistab, et juhi võimalused äkkolukorras midagi ohutuse taastamiseks ette võtta on piiratud;
· on motiveeritud sõitma keskkonda säästvalt, riske vältivalt ja teisi liiklejaid arvestavalt.

Lisa 1. Algastme koolituse liiklusteooria õppeainete teemad ja seos MKMi määrusega nr 60

Aine nimi	**Aine teemad**	**Vastavus MKMi määruse nr 60 ainetele**
1. Sissejuhatus autokooli kursusesse	1.1. Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest	Ülevaade õppetöö korraldusest ja eesmärkidest
	1.2. Iseseisvaks õppimiseks juhendamine	Iseseisvaks õppimiseks juhendamine
2. Liiklus kui süsteem	2.1. Liiklusreeglite alused	Liiklus kui süsteem
	2.2. Liikluse reguleerimine ja liikluskorraldusvahendid	Liiklus kui süsteem
	2.3. Sõitjate ja veose vedu	Sõiduki turvalisus
	2.4. Keskkonnakaitse	Sõiduki turvalisus
3. Liiklejad	3.1. Juhi üldkohustused	-
	3.2. Sõidukijuhi märguanded	Ohutu liiklemise põhimõtted
	3.3. Tulede kasutamine	-
4. Sõit teel	4.1. Sõidukiirus ja pikivahe	Ohutu liiklemise põhimõtted
	4.2. Sõiduki asukoht sõites	Sõidu alustamine ja sõiduki asukoht sõites
	4.3. Manöövrid ja tagurdamine	-
5. Lõikumiste läbimine	5. Lõikumiste läbimine	Sõidujärjekord sõites
6. Peatumine ja parkimine	6. Peatumine ja parkimine	Sõiduki peatumine ja sõidu lõpetamine
7. Eriline liikluskord	7. Eriline liikluskord	Sõidu eripära asulavälisel teel, kiirteel ja tunnelis
8. Möödasõit ja möödumine	8.Möödasõit ja möödumine	Möödasõit, möödumine ja ümberpõige
9. Erilised olukorrad	9. Erilised olukorrad	Käitumine liiklusõnnetuse korral
10. Liiklusohutus	10.1 Liiklusohutus ning sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes	Teiste liiklejatega arvestamine, ohutu liiklemise põhimõtted, sõiduki juhtimine rasketes tee- ja ilmastikuoludes
	10.2. Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil	Sõidu planeerimine riski vältimise eesmärgil
11. Inimene sõidukijuhina	11.1. Inimene sõidukijuhina	Inimene sõidukijuhina
12. Sõiduk	12.1. Auto kasutamine ja tehnoseisund	Sõiduki turvalisus

	12.2. Keskkonda säästev sõiduki kasutamine	Keskkonda säästev sõiduki kasutamine
	12.3. Liikluskindlustus	-
13. Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	13.1. Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine	Peatamisteekonna pikkust mõjutavad tegurid ja riskide ennetamine
14. Pimeda ajal sõiduki juhtimine	14.1. Pimeda ajal sõiduki juhtimine	Pimeda ajal sõiduki juhtimine